

Ὁ ἀντιστράτηγος **Σκαρλάτος Σούτσος**, ἀποθνήσκων εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος, κατέλιπε μνήμην ἀνδρὸς ἀληθῶς ἀγαπητοῦ καὶ δημοτικοῦ. Οἱ Ἕλληνες, οἵτινες στρέφουσι τὰ νῦτα πρὸς τὰς ἀτιθάσσους ἀριστοκρατικὰς θλιώσεις, αἰσθάνονται ἀπ' ἐναντίας σεβασμῶν εἰλικρινῆ πρὸς τὰς γνησίας ἀριστοκρατικὰς παραδόσεις, ὅταν φέρῃ αὐτὰς πρόσωπον κεκτημένον προσωπικὴν ἀξίαν, πρόσωπον δημοτικὸν ἄνευ δημοκοπίας καὶ ἀξιοπρεπῆς ἄνευ ὑπερηφανείας. Τιοῦτος δὲ τύπος ἀξιοσημείωτος ὑπῆρξεν ὁ ἄρτι ἐξ ἡμῶν μεταστὰς γηραιὸς ἀντιστράτηγος. Καὶ κατ' εὐτυχίαν συγκυρίαν ὁμοίαν αὐτῷ σύντροφον τοῦ βίου εἶχε τὴν ἀείμνηστον αὐτοῦ σύζυγον Ἑλπίδα, τὴν ἐκ Καντακουζηνῶν. Ἡγεμονίδης, εὐπορος, λόγιος, ἐξ ἀρχῆς τοῦ σταδίου του εὐρεθεὶς εἰς θέσεις ὑψηλάς, ὁ Σκαρλάτος Σούτσος ἔζη καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς μεγάλοις αὐτοῦ ἐν Ἀττικῇ κτήμασι, μὲ τὰς θύρας ἀναπεπταμένας παντὶ τῷ προσερχομένῳ, καὶ τὴν φιλοξενον αὐτοῦ τράπεζαν ἔχων πάντοτε ἐστρωμένην. Ἀξιοπρεπῆς πάντοτε καὶ μειλίχιος, ἦτο ἀντικείμενον βαθείας εὐλαθείας τῶν συμπολιτῶν του. Ἐν τῇ δὲ ἐχαρακτήρισεν ἰδίως τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σκαρλάτου Σούτσου, ἡ χριστιανικὴ ὄντως ἀγαθοεργία, ἣτις ἐλάμβανε τύπον ἀληθῶς θεῖον ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἑλπίδος Σούτσου, διότι ἀπειράκις οἱ εὐγνώμονες τῆς Ἀττικῆς χωρικοί, εἶδον τὴν ἐπίγονον ταύτην πολλῶν ἡγεμόνων, τὴν Πριγγίπισαν τῆς καλουμένης Ἀγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας διακνωκτερεύουσαν καὶ ἐκπληροῦσαν ὅλα τῆς νοσοκομίου τὰ ἔργα παρὰ τὴν κλίνην χωρικῶν.

Ὁ Σκαρλάτος Σούτσος ἐσπούδασε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν του ἐν τῇ ἐν Βουκουρεστίῳ λαμπρῇ Σχολῇ, τῇ καθιδρυθείσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Σούτσου. Ἐν τῇ Σχολῇ ἐκεῖνη ἐδίδασκον οἱ μεγάλοι τοῦ γένους διδάσκαλοι Βαρδαλάχος, Κλωνάρης, Γενάδιος καὶ Σερούτιος. Ἐκεῖ ἐπεμπε τὰ τέκνα του ὁ Ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ, ἀποκρούων τὰς προλήψεις τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς τάξεώς του. Τῷ 1828 ἐξῆλθεν ἀξιωματικὸς ἐκ τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τοῦ Μονάχου. Διετέλεσε καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων ἐπὶ Καποδιστρίου, καὶ ἀυλάρχης ἐπὶ τῶν βασιλέων Ὀθωνος καὶ Γεωργίου. Διῆλθεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας προσφέρων ἀδιαλείπτως πολυτίμους ὑπηρεσίας ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ στρατοῦ, καὶ διεξήγαγε μετὰ σπανίας δεξιότητος τὰ τοῦ συνοριακοῦ ζητήματος καὶ τὰ τῆς καταλήψεως τῶν νέων ἐπαρχιῶν. Παρὰ πάντων τῶν στρατιωτικῶν ὁμολογεῖται, ὅτι ἐκτός τῆς ἀκαταβλήτου κράσεώς του, ἦν μόνον ἀδυσώπητος ὀργανικὴ νόσος ἡδυνήθη νὰ συντριφῇ ἐκτός τῆς ἀπαραμίλου σκληραγωγίας του, ἐκτός τῆς ἀπτοῦτου πάντοτε ψυχραιμίας καὶ ἀνδρείας του, ὁ Σκαρλάτος Σούτσος ἐκέκτητο πρὸς ταῦτοις τὰ ἀνεκτίμητα στρατιωτικὰ πλεονεκτήματα νὰ ἐμπνέῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ὑπ' αὐτὸν καὶ νὰ ἐξευρίσκη διὰ μυρίων πρακτικῶν ἐπινοήσεων τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν παρουσιαζομένων δυσχερειῶν. Ἀξιοσημείωτος δὲ ἦτο καὶ ὁ πρὸς αὐτὸν σεβασμὸς τῶν τούρκων, οἵτινες ἐν αὐτῷ ἐσέβοντο τύπον ἀρχοντος στρατιωτικοῦ καὶ μπειζαντέ. Εἰς αὐτὸν ἀνετέθη καὶ ἡ εἰς Θεσσαλίαν εἰσβολὴ τὸν Ἰανουάριον 1878. Ἐπίστευσεν ἐπὶ στιγμὴν, ὅτι τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς του ἐξεπληροῦτο. Ἀλλ' ἄλλως ἔδοξε τῇ φθονερᾷ τύχῃ. Ὁ στρατιώτης πειθαρχῶν ὑπεχώρησεν, ἀλλ' ἡ καρδίκα του ὀριστικῶς συνετρίβη καὶ ἐμαράνθη.

ΑΤΤΙΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐὰν νομιζήτε ὅτι τὸ θερμότερον ζήτημα τῶν ἡμερῶν τούτων εἶνε ἡ δωρεὰ τῆς Μανωλάδας, ἢ ἡ ψήφισις τῶν ἑκατὸν καὶ πλέον νομοσχεδίων ἐν μιᾷ ἑβδομαδί, ἀπατάσθε. Ὅλοι ἐν ἐνὶ στόματι, ζήρῳ μάλιστα ἐκ τοῦ καυστικοῦ ἡλίου, συζητοῦσι περὶ τοῦ ἀφορήτου καύσωνος ὅστις ἐνέσκηψε ὁμοῦ μὲ τὸν κ. Μυριακθούσην, τὴν διαμαρτύρησιν τοῦ κ. Σάκκη, ἣτις ἐκκυτήριασε τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Διαδόχου, καὶ τὰς φλογεράς ἀγορεύσεις τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπιφανῶν. Ἀγνοοῦμεν τὰ θερμόμετρον ἀκριβῶς τίνα ἐδείκνυε ἢ δεικνύει βαθμὸν, γνωρίζομεν ὅμως ἐκ τοῦ Μετεωρολογικοῦ Δελτίου, ὅπερ καθ' ἑκάστην δημοσιεύεται εἰς τὰς σοβαρὰς συναδέλφους καὶ ἐκ τοῦ ἰδρωτός ὅστις ἀφθονος περιρρέει τὸ σῶμα ἡμῶν, ὅτι ὁσημέραι ἀνέρχεται, μέχρις οὗ φθάσει εἰς σημεῖον ἐκ τοῦ ὑπολοίου δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ τὸ καταβιβάσῃ οὐδ' ὁ ἀείμνηστος Τιγκίτζογλους.

✱

Παντοῦ λοιπὸν ἡ θερμότης. Οὐδαμοῦ δέ, ἔστω καὶ ἐλαχίστη, δρόσος.

Ἐὰν δὲν διεξήγοντο μετὰ σχετικῆς τινος ψυχρότητος αἱ ἐυρταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Διαδόχου τελετὴ, ἀφούκτως ἡ διαβίωσις ἐν Ἀθήναις ἤθελε καταστῆ προβληματικὴ. Ὡς εἰλικρινεῖς χρονικογράφοι ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐχὶ μικρὰν παρέσχεν ἐκδούλευσιν καὶ ἡ Βασιλεία, ἣτις, κατὰ τοὺς εἰδύτας, μετὰ μεγίστης ψυχραιμίας παρεκολούθησε τὴν ἐν τῇ Βουλῇ διεξαχθεῖσαν περὶ Μανωλάδας συζήτησιν.

✱

Χαρὰς εὐαγγέλια! Τὸ δάνειον συνωμολογήθη καὶ ὑπεγράφη. Διὰ τοῦ οικονομικοῦ τούτου θριάμβου ἀνυψοῦται τὸ γόητρον τῆς Ἑλλάδος, ἣτις ἀποκτᾷ εἰς Εὐρώπῃν φήμην ἀγαθῆς πίστεως, ἢ ἐν μιᾷ λέξει ἀγαθοπιστίας.

✱

Τὸ δάνειον ἐξοφληθήσεται χρεωλυτικῶς μετὰ 75 ἔτη. ὑποτίθεται ὅτι ἡ ἐξόφλησις γενήσεται ἐπὶ τῆς μελλούσης πρωθυπουργίας τοῦ μέλλοντος υἱοῦ τοῦ κ. Τρικούπη.

✱

Ἡ ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου γενομένη τὴν πρώτην ἡμέραν πομπή, μὲ ὄλον τὸ σεμνὸν καὶ τὸ ἐπίσημον αὐτῆς δὲν ἐνεποιεῖ πολλὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ κοινόν, οἱ δὲ διαβάται κατὰ τὴν παρέλασιν αὐτῆς ἐμειδίωσαν. Τότε εἰς τῶν καθηγητῶν ἠκούσθη ψιθυρίζων καὶ παρωδῶν ὡς ἐξῆς τὴν γνωστὴν παροιμίαν: «Βγήκε ἡ πομπὴ στὸ δρόμο νὰ γελάσῃ οἱ διαβάται!»

✱

Ὁ κ. Κορωνιὸς παρατώσας τὴν ἐντολήν του, ὡς γράφουσιν αἱ ἐφημερίδες, ἀνεχώρησεν. Ἀπεχαιρέτισε δὲ τὸν πρωθυπουργὸν διὰ τοῦ ἐξῆς ρητοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου. «Τὴν πίστιν τετήρηκα, τὸν δρόμον τετέλεκα, ἀρὰ ἐναπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος.» Ὁ κ. πρωθυπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ τῷ πέμψῃ τὸν Στέφανον... Σκουλούδη.

✱

Κατὰ τὰς ἐν Φαλήρῳ διοργανωθείσας ἐορτὰς ὑπὸ τῆς Θρακικῆς Ἀδελφότητος διὰ τοὺς παθόντας ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς, ἐκῆν τόση μεγάλη ποσότης ρητίνης, ὥστε οἱ θεα-

ταί έφαιναντο ως άνθρακες εκ του καπνού και της ασβόλης. Τοῦτο πρέσχεν άφορμήν εις ένα εξ αὐτῶν ν' άποκλήση τήν διοργανώσασαν τὰς έορτάς έπιτροπήν 'Ανθρακικήν άδελφότητα.

✱

Εις τὸ καφενείον, μετά τήν έπιψήφισιν τῆς δωρεάς του Διαδόχου.

- Δέν πέρνει κανένα δροσιστικό ;
- Εὐχαριστῶ ! . . .
- Καμμιά σουμάδα, καμμιά λεμονάδα, καμμιά βουσινάδα ; . . .
- "Οχι, προτιμῶ νά πάρω μιᾶ... Μανωλάδα !

'Αστός

ΜΑΝΩΛΑΔΑ

Τρία πουλάκια έρχονται από τήν Μανωλάδα, τόνα τηράει τῆ βουλή και τ'άλλο τὸ Παλάτι, τὸ τρίτο τὸ καλλίτερο φωνάζει μὲ γλυκάδα:
-Καυμένο βασιλόπουλο, χίλιας φοραὶς σπολλάτη, πάρε λακέδες τῆς Αὐλῆς μίς 'στὰ χρυσῆ ντυμένους, πάρε και τοὺς δασκάλους σου τοὺς πολυχρονεμένους, όπου ξεφτέρι σ' έκαμαν σὲ μιᾶ και σ' ἄλλη γλώσσα, που σουμάθαν λειτουργική και ἄλλα χίλια τόσα, παρίτα τὸν πατέρα σου, παρίτα τήν Ελλάδα, και πήγαινε και στρώσε το εκεί 'στην Μανωλάδα, και ὄργωνε και θέριζε και σπέρνε και κνηγα, και τὸν μπαμπᾶ σου Τσίλιγκα νά πάρη και κολλήγα, και φύτευε βασιλικὸς νά βγαίνουν μαντζουράναις ως ὅτου τῆς Ἁγίας Σοφίᾶς σημάνουν ἡ καρπάναις. Δῶσε και 'στὸν Τρικουπη σου χαλέπεδο κανένα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ τ' ἄδέσποτα που χάρισε σὲ σένα, κι' αὐτὸς σκοπεύει κιὸ ἀργά νά σου χάριση και ἄλλα, ἀκόμη κιὸ καλλίτερα, κι' ἀκόμη κιὸ μεγάλα, λαγκάδια, δάση, ρεμματιαῖς και περιούλια χίλια, που μίς σ' αὐτὰ νά κνηγήσῃ λαγὸς μὲ πετραχίλια. Μᾶ δῶσε και 'στοὺς βουλευτὰς όπου σου κάνουν πλάταις, ἡ πάρε τους 'στ' ἄμπτλια σου και κάμε τους δραγάταις. Αὐτὰ φωνάζει τὸ πουλί, τινάζει τὰ φτερά του, κι' ἀφίνει μία κουτσουλιᾶ και πάει 'στὴ δουλειᾶ του

Σουρῆς

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚ

(Εἰκὼν θλιβερά)

Ἐὐφάντης περίλυπος και μελανομοῦν παρά τὸ γραφεῖον του, ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν διάφορα νομοσχέδια ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐντὸς θαλίνης θήκης τὸ περιλαίμιον τοῦ ἀειμνήστου Δικ. Ὁ Νιόνιος ἔνδοκρος πλησίον του προσπαθεῖ νά τὸν παρηγορήσῃ φιλαστούργως.

ΝΙΟΝ. Ἐλα τώρα ! . μουρὲ τί κάθεσαι και κλαῖς, Κωνσταντῆ ; . . Συλλογίσου τέλος πάντων γιὰ μὲ πῶς δέν ἦτανε κάζο πενσάτο . . ἦτανε ἄτσιδέντε ! . .

ΑΦΕΝ. Ἄμε χάσου, μουρὲ μπαίγνιο ! . . ἄρησέ με στὸ ντελίριό μου ! . .

ΝΙΟΝ. Μᾶ ἀδελφούλη μου, μᾶ Κωνσταντῆ μου . . θά μουρλαθῆς, μᾶ τὸν Ἄγιο, μ' αὐτὰ που κάνεις ! . . Συλλογίσου, γιὰ μὲ πῶς ἔχεις καθήκοντα στὴ Πατρίδα . . στὴ Ζάκυθο . .

ΑΦΕΝ. Μουρὲ τί κάθεσαι και μου ψάλλεις ; Τί πατρίδα ; τί Ζάκυθο ; Μουρὲ γιὰ μὲ εἶχα ποτὲ πιστότερο φίλο ; Μουρὲ και μου ζήτησε ποτὲ νά τόνε διορίσω σὲ καμμία θέσι ; μὴ μου ἐγύρεψε ρουσφέτια, μὴ μου εἶπε νά τὸν κάμω κλητῆρα ; μὴ μου εἶπε νά τοῦ βγάλω ἐντάλματα ἡ εἰσιτήριο χάρισμα γιὰ τὸ βαπόρι ; Μουρὲ μὴν ἀνακατώθηκε ποτὲ στὴ πολιτική ; μουρὲ μὴν εἶχα ποτὲ ἐξ αἰτίας του σκοτούραις μὲ τὰ κακουργιοδικεῖα ; . .

ΝΙΟΝ. Ἀλήθεια ! . . Ὁ Δικ ἦτον . .

ΑΦΕΝ. Νιόνιο ! . . μὴ ξαναπῆς τὸ ὄνομά του ! . . μὴ μου σπαράζης τήν καρδιά ! . .

ΝΙΟΝ. Ἐχεις δίκη, ἄλλά . .

ΑΦΕΝ. Ἐχω δίκ . . ἦο . . Νιόνιο ! σου εἶπα νά βουβαθῆς . .

ΝΙΟΝ. Καλὰ δέν μιλῶ ἄλλο . . Ἄς ἀλλάξουμε ὁμιλία . . λοιπὸν ἐπῆγα σήμερα στὸ παζάρι κ' ἐψώνισα τὸ ψᾶρι και τὰ ραδίκια . .

ΑΦΕΝ. Τὰ ρα . . δίκ . . ἰα ! . . Νιόνιο εἶσαι κακοῦργος ! . .

ΝΙΟΝ. Ἄ ! . . συμπαθησέ με, δέν τὸ ξαναλέω . . Λοιπὸν εἶδα ἔπειτα κ' ἐκείνον τὸν δικηγόρο . .

ΑΦΕΝ. δίκ . . ἠγόρο ! . . Νιόνιο, θά σὲ πνίξω.

(Ὁρμᾶ μανιώδης κατὰ τοῦ Νιόνιου, ὅστις ἀπέρχεται ἐπισημόνως ὁ Ἄφέντης κατακίπτει ἄθυμος ἐπὶ μιᾶς ἔδρας. Εἰσέρχεται εἰς Τμηματάρχης.)

ΤΜΗΜ. Κύριε ὑπουργέ, ἐλάβομεν ἐν ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

ΑΦΕΝ. (ἀναπηδῶν) Τῆς Δικ . . αἰσύνης !

ΤΜΗΜ. (ἐκπληκτος) Μάλιστα ! . . (ἐξακολουθῶν) Μᾶς ἀναγγέλλουν ὅτι ἐκ τῶν γενομένων ἐξετάσεων ἀποδεικνύεται . .

ΑΦΕΝ. Ἄπο . . δεικ . . νύεται ! . . Κύριε τμηματάρχα, φύγε ! . .

ΤΜΗΜ. Κύριε ὑπουργέ ! . . μὲ συγχωρεῖτε ! . . Δέν ἐρχομαι νά σᾶς ὁμιλήσω διὰ καμῖαν ὑπόθεσιν ἰδικήν μου . .

ΑΦΕΝ. Ἰ . . δίκ . . ἦν σου ! . . κύριε τμηματάρχα, γκρεμίσου ἀπ' ἐδῶ ! . .

ΤΜΗΜ. Μᾶ αὐτὸ εἶνε ἀδικία . .

ΑΦΕΝ. Ἄ . . δίκ . . ἰα ! . . Μουρὲ ὅλοι σας ἀπορασίσατε νά μὲ μουρλάνετε ! . .

(Ὁρμᾶ ἐναντίον τοῦ τμηματάρχου ὅστις ἀπέρχεται ἔμφοδος. Εἰσέρχεται μετ' ὀλίγον κλητῆρ.)

ΑΦΕΝ. (ἀγρίως) Τί τρέχει γιὰ μὲ ;

ΚΛΗΤ. Κύριε ὑπουργέ . . θέλει νά σᾶς ἰδῆ ἡ έπιτροπή . .

ΑΦΕΝ. Ποία έπιτροπή ; . .

ΚΛΗΤ. Διὰ τὰς χάριτας τῶν καταδίκων . .

ΑΦΕΝ. Τῶν κατα . . δίκ . . ὦν ! Νά πάρη ὁ διάβολος κ' ἐκείνη κ' ἐσέ ! . .

ΚΛΗΤ. Μᾶ ἀφεντικό, μου εἶπαν πῶς δέν ἔχουν νά σᾶς κάμουν ὁμιλία διεξοδική . .

ΑΦΕΝ. Διεξο . . δίκ . . ἦν ! . . Ἄ ! μᾶ δέν ὑποφέρεσθε, μουρὲ ! . . θά σὲ πάψω ἀμέσως. Φύγε ἀπ' ἐδῶ γρήγορα. Δέν δέχομαι κανένα, τὸ ἀκυρ !

ΑΦΕΝ. (μόνος και περιλύπως διαλογιζόμενος.) Μᾶ οὗλοι αὐτοὶ ἔρχονται νά μου θυμίζουν τὸν πόνο μου, σάν νά τὸ κάνουν ἐξεπίτηδες ! . .

(Ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τοῦ νομάρχου Ζακύνθου.)

«Σήμερα ἐν πλατεῖα Ἄμμον ἐστήθη ἀγαλμα Δικ μετ' ἐπιγραφῆς ὁ Σκύλος τοῦ Ἄφέντη. Τελετὴ συγκινητικωτάτη. Θλίψις και κοπετὸς ἀπερίγραπτος.»

Και αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἰνφάμηδες οἱ Ἀθηναῖοι κάμνουν έορτάς ! . . Ἄχ ! ἐκείνη ἡ ἀστυνομία ! . . ἐκεῖνα τὰ τέρατα τὰ ἀποφύλια ! Ὅλους γιὰ μὲ θά τοὺς πάψω ! . . τοὺς μπιρμπάντιδες ! . .

(Ἀνοίγει ἡ θύρα ἡρέμα και προβάλλει τήν κεφαλὴν δειλῶς ὁ κ. Σταμούλης.)

ΣΤΑΜ. Ἐπιτρέπεται, κύριε ὑπουργέ ! . .

ΑΦΕΝ. Σταμούλη ! ἐσὺ εἶσαι ; Ἐλα μέσκα εἶσαι μόνος ἄνθρωπος όπου δέχομαι εἶσαι ὁ μόνος ἄνθρωπος όπου φθονῶ. Δέν εἶσαι ὑπουργὸς ὡσάν ἐμέ, δέν εἶσαι βουλευτῆς, δέν ἔχεις ἀδελφὸν βουλευτῆν, δέν ἔχεις κόμμα, ἀλλ' ὅμως ἐσὺ ἔχεις ἀκόμη δύο σκύλους ἐνῶ ἐγώ . . (θρηνηεῖ) δέν ἔχω κανένα ! (Πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Σταμούλη.)

Τσοπανάιος